

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

Кафедра філософії і педагогіки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Шабанова Ю.О.

«_31_»_серпня_2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи аргументації»**

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія
Освітній рівень	Перший бакалаврський
Освітня програма	Культурологія
Статус	Вибіркова
Загальний обсяг	4 кредитів ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Мова викладання	українська

Викладачі: доц. Жижченко В.П.

Дніпро
НТУ «ДП»
2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи аргументації» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Культурологія» спеціальності 034 «Культурологія» / Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка», каф. філософії і педагогіки. – Д. : НТУ «ДП», 2022. – 14 с.

Розробник – Жижченко В.П.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджена рішенням науково-методичної комісії спеціальності 033 Філософія (протокол №1 від 31.08.2021)

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	4
4 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	4
5 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	6
5.1 Шкали	6
5.2 Засоби та процедури.....	7
5.3 Критерії	8
6 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	12
7 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	12

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у студентів вміння аргументувати філософські, наукові, політичні та ділові положення, визначати силу цієї аргументації.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
шифр ДРН	зміст
ДРН1	Розрізняти типи положень, в обґрунтуванні яких виникає необхідність (обґрунтування істинності й обґрунтування цінності), застосувати необхідний тип аргументації відповідно до типу положення.
ДРН2	Володіти категоріальним апаратом дисципліни «Основи аргументації», будувати відповідні до потреб системи аргументації, давати оцінку наведеної аргументації в плані відповідності її характеру тези, законам і правилам логіки.
ДРН3	Визначати сутність, структуру й види суперечок. Знати вимоги, які застосовуються до кожного з видів суперечок, правила, яких слід дотримуватися.
ДРН4	Орієнтуватися в коректних і некоректних методах ведення суперечок, застосовувати ці знання у веденні суперечок.

3 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	28	32				
практичні	60	28	32				
лабораторні	-	-	-				
семінари	-	-	-				
РАЗОМ	120	56	64				

4 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	60
ДРН3	1 Предмет Основ аргументації.	8
	1.1. Теорія аргументації як наука.	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	1.2. Завдання теорії аргументації. 1.3. Переконливі підстави. Принцип достатньої підстави. 1.4. Абсолютне та відносне обґрунтування. 1.5. Мова та її функції.	
ДРН2	2. Емпірична й теоретична аргументація. 2.1. Пряме підтвердження. 2.2. Підтвердження наслідків. 2.3. Факти в аргументації. 2.4. Види емпіричної та теоретичної аргументації. 2. 5. Межі обґрунтування.	8
ДРН2,	3. Теоретична й контекстуальна аргументація. 3.1. Умова сумісності. 3.2. Межі обґрунтування. 3.3. Традиція й авторитет	8
ДРН1, ДРН2	4. Аргументація і цінності. 4.1 Цінності й епістемологія. 4.2. 2. Опис та оцінка. 4.3. Види обґрунтування оцінок. 4.4. Контекстуальні аргументи. 4.3. Факти як приклади. Факти як ілюстрації.	9
ДРН1, ДРН2	5. Пояснення і цінності в аргументації. 5.1. Пояснення, передбачення й розуміння. 5.2. Розуміння поведінки. 5.3. Розуміння природи. 5.4. Розуміння мовних виразів.	9
ДРН2	6. Проблемні ситуації в аргументації. Помилки та викрути в аргументації. 6.1. Багатоманітний світ проблем. 6.2. Некоректні доведення. Софізми 6.3. «Є» и «повинен».. 6.4. Стандартні та некоректні аргументи	9
ДРН3, ДРН4	7. Поняття ерістики. 7.1. Суперечка як окремий випадок аргументації. Структура суперечки. 7.2. Структура і види суперечки. 7.3. Загальні вимоги до суперечки 7.4. Прийоми, які застосовуються під час суперечки, коректні і некоректні. 7.5. Чи можна здобути перемогу в суперечці?	9
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	60
ДРН3	1. Предмет теорії аргументації. 1.1. Теорія аргументації як наука. 1.2. Завдання теорії аргументації. 1.3. Складові теорії аргументації. 1.4. Огляд тем, структура предмета.	8
ДРН2	2. Емпірична й теоретична аргументація. 2.1. Пряме підтвердження. 2.2. Підтвердження наслідків.	8

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	2.3. Факти в аргументації. 2.4 Аргументація: дедуктивна, системна. 2.5. Спростовність та перевіряємість.	
ДРН2,	3. Теоретична й контекстуальна аргументація. 3.1. Умова сумісності. 3.2. Межі обґрунтування. 3.3. Традиція й авторитет 3.4. Інтуїція й віра 3.5 Здоровий глузд і смак.	8
ДРН1, ДРН2	4. Аргументація і цінності. 4.1 Цінності й епістемологія. 4.2. 2. Опис та оцінка. 4.3. Види обґрунтування оцінок. 4.4. Контекстуальні аргументи. 4.5. Принципи моралі.	9
ДРН1, ДРН2	5. Пояснення і цінності в аргументації. 5.1. Пояснення, передбачення й розуміння. 5.2. Розуміння поведінки. 5.3. Розуміння природи. 5.4. Розуміння мовних виразів	9
ДРН2	6. Проблемні ситуації в аргументації. Помилки та викрути в аргументації. 6.1. Багатоманітний світ проблем. 6.2. Некоректні доведення. Софізми 6.3. «Є» и «повинен».. 6.4. Стандартні та некоректні аргументи	9
ДРН3, ДРН4	7. Поняття ерістики. 7.1. Суперечка як окремий випадок аргументації. Структура суперечки. 7.2. Види суперечки. 7.3. Загальні вимоги до суперечки 7.4. Прийоми, які застосовуються під час суперечки, коректні і некоректні.	9
Разом		120

5 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

5.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

5.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, автономії та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		

	індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи	контрольна робота (ККР)	заліку за бажанням студента
--	------------------------	--	-------------------------	-----------------------------

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного та індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

5.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати	80-84

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна</p>	80-84

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ◆ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ◆ здатність продовжувати 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p>	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
навчання із значним ступенем автономії	<ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

6 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання: мультимедійна установка

Дистанційна платформа MOODLE (www.do.nmu.org.u)

Використання MTeams (<https://teams.microsoft.com/>)

7 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Жижченко В.П. Логіка: Підручник. – Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2019. – 348 с.
2. Комаха Л. Г. Логічні засади аргументації у філософському знанні. Монографія. – К.: Центр навчальної літератури, 2020. – 360 с.
Детальніше: https://www.yakaboo.ua/ua/logichni-zasadi-argumentacii-u-filosofs-komu-znanni-monografija.html?gclid=Cj0KCQjwvO2IBhCzARIsALw3ASqnhR9ecghqpu3F U0SoFMH42an2NyTkVyLJUCWrglL7Ba4Nkg-4e8aAnMUEALw_wc

Додаткові

1. Хоменко І. В. Еристика: мистецтво полеміки: Навч. посіб. - К.: Юрінком Інтер, 2001. - 192 с. - Бібліогр.: с. 182-187.
2. Хоменко І.В. Еристика: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 280 с.
3. Чорнобай О.Л. Вітчизняна правова аргументація у відстоюванні української національної справи // JURNALUL JURIDIC NATIONAL: TEORIE SI PRACTICA. Nr. 1 (35) 2019. С. 37-38.
4. Чорнобай О. Вітчизняна юридична аргументація: становлення та розвиток // Захист прав і свобод людини та громадянина в умовах формування правової держави: збірник тез VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. С. 76-78.
5. Чорнобай О.Л. Ірраціоналізм в юридичній аргументації (Інститутська) // Захист прав і свобод людини та громадянина в умовах формування правової держави: збірник тез IX Всеукраїнської науково-практичної конференції. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. – 336 с. С. 77-78

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи аргументації»
для бакалаврів освітньо-професійної програми «Культурологія»
спеціальності 034 «Культурологія»

Розробник: Валерій Петрович Жижченко

В авторській редакції

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19